

Forslag, fordi jeg ikke blot troer, at det er ubetneligt at ville give en Lov som den foreslagte, men fordi jeg troer, at, naar Loven skal gives nu, savner den den Medvirkning, der skulde gjøre Loven til hvad den bør være. Jeg finder mig ved saaledes paa en Maade at træde hindrende og standsende i veien for Lovforslaget i en mindre gunstig Stilling, i ethvert Tilfælde end de Medlemmer, som udgjøre Udsvalgets Fleertal, og deriblandt navnlig det Medlem, der har indbragt Forslaget. Den Mand, der har stillet Forslaget, har den Fordeel, at han kan erklære sin hele Optræden fuldkommen consequent, og Fleertallet har af den Fordeel, der ligger i at være et Fleertal, og et Fleertal under Ledsagelse af et af Udsvalgets indflydelsesrigeste Medlemmer; men jeg har alligevel ikke taget i Betænkning at udsætte mig for at gjøre mig skyldig i Inconsequents. Jeg troer ikke, at det er nogen anden Inconsequents, end Enhver bør gjøre sig skyldig i; Enhver bør vige fra Consequentsen, for at følge sin Overbeviisning. Jeg har været med at bidrage til, at den Paragraph i Grundloven, om hvis Opfyldelse her er Tale, kom til at staae der, og jeg har ikke mindste Tvivl om, at den engang skal og vil blive opfyldt, og at Tiden ikke kan være saa meget fjern. Jeg har paa den anden Side fra første Dieblit betragtet selve Opfyldelsen som en meget vanskelig Sag, som man ikke kan tænke paa uden Bekymring, og jeg kan sige uden Vngstelse, saa at der virkelig, enten man selv med fuldt Hjerte vil gaae dertil, eller blot vil erkjende Sagens Betydning for Folket, er Grund til at nære Frygt i saa Henseende. Enhver maa finde, at denne Sag er vanskelig og betænkkelig, og en saadan, hvorved man ikke skal frygte for en lille Opsættelse. Det gjælder om ved en Lov at skabe ikke en Folkekirke, men en Folkekirkeforsatning, og det en Forsatning for en Kirke, der, ifølge de historiske Forhold efter Reformationen, kan siges at have været forsatningsløs, forsaavidt den Forsatning, som har bestaaet, har hvilet paa en uklar Forbindelse mellem Kirke og Stat, paa en uklar Forestilling af hvad man har kaldet det territoriale System eller den høieste biskoppelige Myndighed hos Fyrsten. Men det er overor-

dentlig vanskeligt at skabe en saadan Forsatning, naar der finder to Omstændigheder Sted, den ene den: at man har vænnet sig saa længe til at leve uden positiv selvstændig kirkelig Forsatning, at man ikke ret føler Trang dertil, og den anden den, at der er opstillet en Nødvendighed til at skabe en Forsatning paa en Tid, da vi vel Alle maae erkjende og ville erkjende, at det kirkelige Liv er svagt. Man har udtalt sig meget stærkt derom; jeg har hørt tale om Menighedernes bøde Tilstand, men jeg har ikke hørt Nogen, han være Folkekirken Ven, han være dens Fjende, modsigende, at det kirkelige Liv ikke for Dieblittet har en frisk og frodig Productivitetens Gyve til at frembringe nye Stikfælsler. Jeg har derfor, sagde jeg, betragtet Sagen med Betænknelighed, men, som jeg sagde, ogsaa som en Sag, der ifølge sin Natur og ifølge et i Grundloven givet Tilfagn skulde bringes til Ende, naar Tidens Fylde var. Jeg har ifølge denne Erkjendelse paa et tidligere Stadium, hvor det gjordes mig til Pligt at deeltage i Forhandlingerne, sluttet mig med bestemt Overbeviisning til et Forslag, som jeg ansaae for at være blandt flere det bedste, og som jeg dengang troede meget snart kunde sættes i værk. Jeg har med langt mindre Tilfredsstillelse og maaskee med mere Føielighed, end jeg selv har været tilfreds med siden, sluttet mig til det Forslag, der oprindeligt her blev fremlagt, men som i flere Punkter, og det meget væsentlige, nu er ændret. Min egen Stilling, ogsaa med Hensyn til Tiden for Fuldbyrðelsen, er bleven en anden, fordi de Forudsætninger, hvorfra jeg gik ud, ikke vare sande. Jeg troede, at der var en stor Erkjendelse hos dem, paa hvis Hjælp man ved Tilveiebringelsen af en Kirkeforsatning maatte regne; heri har jeg seet mig skuffet. Jeg udtaler det ikke som en Dadel over Andre, som have opfattet Sagen anderledes; min Feilregning kan ikke blive Brøde fra deres Side, selv om jeg endnu bestandig maa sige, at jeg anseer min Opsatning for rigtigere. De forskjellige Forslag, der ere fremkomne til paa en eller anden Maade at skabe en Kirkeforsatning — og det er for mig det Væsentlige ved hele denne Sag — have ikke fundet en gunstig Modtagelse paa de